

نمایه‌سازی مجله‌های ایرانی توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی: راه‌کارهایی برای بهبود آن*

علیرضا نوروزی^۱، هیوا عبدخدا^۲

چکیده

هدف از این مقاله شناسایی مشکلات مجله‌های ایرانی و دلایل عدم نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی آن‌ها توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و موتورهای جستجو و در نهایت ارائه راه‌کارهایی برای بهبود وضعیت موجود به منظور حضور بهتر مجله‌های علمی ایرانی در عرصه جهانی بود. این مطالعه از نوع توصیفی و مرور وضعیت موجود است. یکی از دلایلی که مجله‌های ایرانی زیاد به آن‌ها استناد نمی‌شود، این است که این مجله‌ها امکان پخش در سطح جهان را ندارند و چکیده‌ی مقاله‌های منتشر شده در مجله‌های ایرانی در پایگاه‌های اطلاعاتی که اغلب توسط آمریکا و انگلیس هدایت می‌شوند، نمایه‌سازی نمی‌شوند. بنابراین، باید هر مجله یک وبگاه ویژه خود داشته باشد و فهرست مندرجات آخرین مقاله‌های منتشر شده در شماره‌ی تازه را برای گروه‌های بحث تخصصی منطقه‌ای و جهانی ارسال کند و روی وب‌نوشت‌ها و وبگاه‌های دیگر خبر رسانی کند، تا تعداد خوانندگان مجله زیاد شود و جلب توجه نمایند. این مقاله نشان می‌دهد که انتشار یک مجله بدون رعایت استانداردهای انتشار مجله‌های علمی موجب خواهد شد تا آن مجله در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی نمایه‌سازی نشود. قابل ذکر است که نمایه‌سازی یک مجله در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی نشان دهنده اعتبار علمی و جهانی بودن دامنه‌ی موضوعی آن مجله است.

واژه‌های کلیدی: نشریات ادواری، نمایه‌سازی، پایگاه‌های اطلاعاتی، ایران.

نوع مقاله: مروری

پندیرش مقاله: ۱۹/۵/۴

اصلاح نهایی: ۱۹/۴/۲۷

دریافت مقاله: ۱۷/۱/۲۰

ارجاع: نوروزی علیرضا، عبدخدا هیوا. نمایه‌سازی مجله‌های ایرانی توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی: راه‌کارهایی برای بهبود آن. مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۰؛ ۸ (۴): ۵۶۵-۵۵۴.

مقدمه

یک مجله دسترسی پیدا کنند، توجه بیشتری به آن مجله کرده، حتی ممکن است از صفحه‌های وب شخصی خود به آن پیوند ایجاد کنند، که تعداد این پیوندها برای موتورهای جستجو از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. هدف این مقاله شناسایی مشکلات مجله‌های ایرانی و دلایل عدم نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی آن‌ها توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و موتورهای جستجو و ارائه راه‌کارهایی برای بهبود نمایه‌سازی مجله‌های ایرانی توسط موتورهای جستجو و پایگاه‌های

انتشار یک مجله علمی جهانی کار بسیار بزرگ و قابل ستایشی است، البته باید نکات زیادی را مد نظر قرار داد تا آن مجله توسط جامعه جهانی راحت‌تر پذیرفته شود. امروزه با گسترش وب، توجه به وبگاه (Website) مجله‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. متأسفانه بسیاری از مجله‌های علمی ایرانی توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و حتی موتورهای جستجوی وب مانند Google scholar, Google, MSN, Yahoo و سایر موتورها به درستی نمایه‌سازی نمی‌شوند. باید خاطر نشان ساخت که نمایه‌سازی بهتر مجله‌های ایرانی موجب بالا رفتن حضور جامعه‌ی دانشگاهی ایران در محیط وب می‌شود. هر چه کاربران اینترنت بیشتر و بهتر بتوانند به وبگاه

۱. استادیار، کتابداری و اطلاع‌رسانی، دانشگاه تهران، تهران، ایران.
۲. دانشجوی دکتری، مدیریت اطلاعات بهداشتی و درمانی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران. (نویسنده‌ی مسؤل)
Email: abdekhoda@razi.tums.ac.ir

اطلاعاتی بود.

نتیجه موجب افزایش اعتبار علمی آن مجله می‌شود. اگر ضریب تأثیرگذاری (IF: Impact factor) و میزان استناد به یک مجله برای دست‌اندرکاران آن مجله اهمیت داشته باشد، باید توجه بیشتری به مجله‌ی خود داشته باشند.

شرح مقاله

برای درک بهتر این مسأله، می‌توان این موضوع را با بیان یک مثال ساده شرح داد. می‌توان با جستجوی عنوان مجله‌ی دلخواه خود در گوگل با دستور جستجو (site:) وضعیت آن مجله را مشخص کرد. به عنوان نمونه:

Iranian polymer journal
Site: journal.ippi.ac.ir

حال پرسش این است که چه تعداد از مقاله‌های این مجله توسط گوگل نمایه‌سازی می‌شود؟ آیا این فهرست کامل مقاله‌هایی است که این مجله‌ی معتبر بین‌المللی منتشر می‌کند؟ یکی از مشکل‌های اساسی بسیاری از مجله‌های ایرانی عدم نمایه‌سازی آن‌ها توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و موتورهای جستجو است. بررسی مجله‌های گوناگون به درستی این موضوع را نمایان می‌سازد. برای نمونه نگاه شود به مجله‌ی زیر:

Iranian journal of chemistry and chemical
engineering
Site: irci.ac.ir/journal

پرسش دیگری که مطرح می‌شود این است که چرا یک مجله‌ی علمی و به اصطلاح دانشگاهی توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و موتورهای جستجو نمایه‌سازی نمی‌شود؟ این مسأله ممکن است دلایل گوناگونی داشته باشد. با این وجود، برای بهبود روند نمایه‌سازی مجله‌ها توسط پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی و موتورهای جستجو بهتر است موارد زیر رعایت شود. توجه به مسائل زیر همچنین موجب بالا رفتن رتبه‌ی مجله هنگام بازیابی اطلاعات در موتورهای جستجو می‌شود. باید توجه داشت که بهتر نمایه‌سازی شدن یک مجله، موجب بازیابی بهتر آن در موتورهای جستجو و در نهایت بالا رفتن تعداد کاربران و خوانندگان مجله می‌شود. اگر ساختار وبگاه و مشکل‌های نمایه‌سازی یک مجله اصلاح شود، هنگام جستجوی اطلاعات، کاربران بیشتر و بهتر به مقاله‌های آن مجله هدایت می‌شوند. در واقع، هر چه خوانندگان و کاربران اینترنت بیشتر به یک مجله دسترسی پیدا کنند، تعداد استاداها به آن مجله بالا رفته، در

اشکال‌های مجله‌های ایرانی

از آن جا که اشکال‌های زیر بعد از بررسی و ارزیابی بیش از ۵۰ مجله‌ی ایرانی الکترونیکی و دسترسی آزاد شناسایی و به صورت یک جا ذکر می‌شوند، در نتیجه ممکن است برخی از آن‌ها مربوط به وبگاه یک مجله‌ی خاص نباشد و کلی باشد (۱).

وبگاه مجله‌ها

رعایت اصول طراحی صفحه‌های HTML بر اساس استاندارد کنسرسیوم وب نیز مهم است. برای کسب اطلاع بیشتر نگاه شود به:

Markup Validation Service
<http://validator.w3.org>

در طراحی صفحه‌های وب برای مجله‌ها بهتر است به روان‌شناسی رنگ‌ها و پیش‌زمینه صفحه‌ها توجه شود و در صورت امکان صفحه‌ها در سطح یک مجله‌ی علمی و دانشگاهی طراحی شوند. بهتر است پیش‌زمینه آن‌ها سفید باشد.

در وبگاه مجله‌ها باید آبربرچسب‌ها (Meta tags) را اصلاح کرد و آبربرچسب‌هایی ضروری (عنوان، کلید واژه‌ها، توصیفگر، زبان، محل نشر، ناشر و غیره) را به تمامی صفحه‌های HTML مجله در قسمت بالای هر صفحه یعنی در قسمت سرصفحه <head></head> اضافه کرد تا روبات‌های نمایه‌سازی موتورهای جستجو بهتر بتوانند مجله‌های ایرانی را پوشش دهند. باید بین ۱۰ تا ۱۵ کلید واژه برای هر صفحه انتخاب شود. قابل توجه است که می‌توان واژه‌های کلیدی که در قسمت کلید واژه‌ها آورده می‌شوند، را در قسمت توصیفگر هم آورد. بهتر است که کلید واژه‌ها با کلید واژه‌های مهم شروع شوند. کار بسیار ساده‌ای است، می‌توان

پژوهشگران خارجی خوشایند نیست و موجب کاهش اعتبار مجله می‌شود.

ایجاد فهرست عناوین مقاله‌ها به ترتیب الفبایی و ایجاد پیوند از عنوان مقاله‌ها به متن کامل آن‌ها ضروری است، به این معنی که عنوان مقاله‌ها به متن پیوند داده شوند، نه این که یک علامت PDF یا (Full text) در مقابل هر عنوان گذاشته شود و از این علامت به متن کامل مقاله پیوند داده شود. قابل ذکر است که متن پیوند Anchor text که برای ایجاد پیوند به کار می‌رود، در رتبه‌بندی وبگاه مجله و صفحه‌های آن توسط موتورهای جستجو بسیار حایز اهمیت است.

ایجاد فهرست نویسندگان مقاله‌ها به ترتیب الفبایی و ایجاد پیوند از عنوان مقاله نوشته شده توسط هر نویسنده به متن مقاله‌ی ایشان یعنی عنوان مقاله، دوباره به متن کامل مقاله پیوند داده شود. داشتن نمایه‌ی عناوین مقاله‌ها و نمایه‌ی نویسندگان یک ضرورت است. بسیاری از مجله‌ها امکان جستجو در محتویات آن‌ها وجود ندارد و فاقد نمایه‌ی عناوین مقاله‌ها و نویسندگان هستند. بنابراین چگونه می‌توان به مقاله‌های یک نویسنده‌ی خاص و یا به یک عنوان خاصی در یک مجله دست یافت. داشتن این نمایه‌ها ضروری و بنیادی است.

برخی مجله‌ها فاقد صفحه‌ی درباره‌ی (About) مجله هستند. ایجاد صفحه‌ی معرفی مجله تحت عنوان مقدمه یا درباره (شامل: تاریخچه آن، محل نشر، ناشر، فاصله‌ی انتشار، نحوه‌ی ارسال مقاله، پایگاه‌های اطلاعاتی که مجله را نمایه‌سازی می‌کنند و غیره) ضروری است.

صفحه‌ی معرفی ویراستاران و صفحه‌ی مخصوص عضویت در مجله با شرح نوع عضویت نیز ضروری است. حضور ویراستاران خارجی نشانه‌ی اعتبار یک مجله است. البته می‌توان از ایرانیان خارج کشور که در حوزه تخصصی مجله فعالیت می‌کنند دعوت به همکاری کرد.

تهیه‌ی یک نامه‌ی فرم با ذکر اطلاعات کتاب‌شناختی مجله و ارسال آن به فهرست مجله‌های علمی موجود در سایر

یک‌بار برای همیشه تمامی صفحه‌های مربوط به معرفی مجله را اصلاح کرد (۳، ۲).

مجله‌ها از برجسب عنوان در صفحه‌های طراحی شده با زبان نشانه‌گذاری فرامتن به درستی استفاده نمی‌کنند. برخی مجله‌ها آن را خالی گذاشته، از قدرت اعجاز عنوان در بازیابی اطلاعات استفاده نمی‌کنند. در نتیجه، اصلاح عنوان در تمامی صفحه‌های مجله ضروری است. عنوان مهم‌ترین شاخصی است که موتورهای جستجو در رتبه‌بندی صفحه‌های وب هنگام جستجوی کلید واژه مدنظر قرار می‌دهند (۳، ۲). لزومی ندارد که عنوان مجله در قسمت عنوان تمام صفحه‌ها و مقاله‌ها تکرار شود. هر صفحه و مقاله‌ای باید عنوان منحصر به فردی داشته باشد. البته می‌توان در صفحه‌های مربوط به خود مجله، عنوان مجله یا سرآغازی آن را آورد. بعد دو نقطه گذاشت و سپس عنوان هر صفحه‌ی خاص نوشته شود. به عنوان مثال،

Iranian polymer journal: About

Iranian polymer journal: Editors

Iranian polymer journal: Aims and Scope

Iranian polymer journal: Author Guidelines

این کار باعث می‌شود که اگر کاربری با واژه‌ی " Author guidelines" در عنوان صفحه‌های وب در گوگل جستجو کند، به صفحه‌ی راهنمای مجله‌های ایرانی نیز دست یابد.

Allintitle: Author Guidelines

در مورد مقاله‌های موجود در یک مجله، فقط عنوان خود مقاله در قسمت برجسب عنوان گذاشته شود و تکرار عنوان مجله لازم نیست.

برخی از مجله‌ها، شماره‌ی استاندارد بین‌المللی پیاپی‌ها (ISSN) را در وبگاه خود ذکر نمی‌کنند؛ در حالی که بر اساس استاندارد ایزو باید در صفحه‌ی نخست مجله ذکر شود و این شماره بیانگر اعتبار ملی و جهانی یک مجله است. تمام پایگاه‌های اطلاعاتی این نکته را مورد توجه قرار می‌دهند و شماره‌ی مجله تنها نشان‌هایی است که یک مجله را از مجله‌های خارجی هم نام جدا می‌کند.

برخی از مجله‌ها در صفحه‌های وبگاه آن‌ها غلط‌های املائی و گرامری انگلیسی به چشم می‌خورد و این برای

خود می‌گذرند و به این صورت تمام زحمات دست‌اندرکاران مجله هدر می‌رود. نگاهی به آمار ثبت‌نام کنندگان نشان می‌دهد که تاکنون حدود ۵۰۰ نفر توانسته‌اند در وبگاه مجله‌های پیش‌گفته ثبت نام کنند و این نشان دهنده‌ی عدم آشنایی کاربران از نحوه‌ی دسترسی به این مجله‌ها است. هر مجله می‌تواند یک خبرنامه یا صفحه‌ای مخصوص عضویت در وبگاه خود قرار دهد تا افرادی که دوست دارند بدون مراجعه‌ی دوباره به مجله از محتویات آن خبردار شوند، این فرصت را داشته باشند و سردبیر یا دفتر مجله بعد از انتشار هر شماره از مجله می‌تواند فهرست مندرجات شماره‌ی تازه را برای اعضای خبرنامه ارسال نماید. بهتر است که در صفحه‌ی نخست مجله‌هایی که دسترسی آزاد هستند، عبارت دسترسی آزاد (Open access) نوشته شود (۵).

مقاله‌های منتشر شده در برخی از مجله‌ها در پنجره‌های دیگر باز می‌شوند و به راحتی نمی‌توان آدرس ثابت مقاله را شناسایی کرد. بنابراین، هر مقاله باید یک آدرس ثابت داشته باشد، تا بر اساس اصول استناد به مجله‌های الکترونیکی بتوان به مقاله‌ها استناد داد.

برخی از مجله‌ها مانند مجله‌ی (Journal of the earth and space physics) به انگلیسی است، اما سال‌های ذکر شده در فهرست مندرجات به صورت خورشیدی است، البته در متن مقاله‌ها سال‌ها به صورت میلادی ذکر شده است. باید توجه داشت که سال‌های خورشیدی برای خوانندگان خارجی قابل فهم نیست. در نتیجه تمامی مجله‌ها باید بر اساس تاریخ میلادی منتشر شوند یا تاریخ نشر میلادی آن‌ها نیز ذکر شود. بهتر است فصل‌نامه‌ها بر اساس فصل‌های میلادی در ماه‌های مارس، ژوئن، سپتامبر و دسامبر منتشر شوند.

برخی از مجله‌های ایرانی مانند مجله‌ی فارسی زبان (Journal of entomological society of Iran) در قبل وارد پایگاه نمایه‌های استنادی شده است و در فهرست مجله‌های آن موجود است، اما در سال‌های اخیر تعداد استنادها به آن به طور چشمگیری کاهش یافته، چکیده‌ی مقاله‌های آن در نمایه‌های استنادی قرار داده نمی‌شود. عصر طلایی این

وبگاه‌ها به منظور اضافه کردن مجله به فهرست مجله‌های دانشگاه‌ها، سازمان‌ها و نهادهای داخلی و خارجی لازم است. جذب پیوند بیشتر از سوی راهنمای مجله‌های الکترونیکی، موجب بالا رفتن رتبه وبگاه مجله‌های ایرانی در موتورهای جستجو و به احتمال زیاد افزایش خوانندگان مجله می‌شود. مانند راهنمای زیر:

NewJour: <http://gort.ucsd.edu/newjour/>

از وب‌نوشت‌ها و وبگاه‌های ایرانی در حوزه‌ی تخصصی مجله درخواست شود که به مجله پیوند دهند تا رتبه‌ی مجله در موتورهای جستجو بالا رود و شانس بازیابی مجله‌ها در موتورهای کاوش بالا رود.

ذکر اطلاعات کتاب‌شناختی و شرح ویژگی‌های منحصر به فرد هر مجله در هنگام ارسال نامه به پایگاه‌های اطلاعاتی مرتبط با موضوع مجله به منظور درخواست نمایه‌سازی مجله ضروری است. برخی پایگاه‌های اطلاعاتی عبارت است از:

Scopus: <http://info.scopus.com>

Google scholar: <http://scholar.google.com>

ارسال نامه برای پایگاه راهنمای مجله‌های دسترسی آزاد

Directory of open access journals (DOAJ):

www.DOAJ.org، در صورتی که شماره‌های جاری مجله

بدون دریافت حق اشتراک برای خوانندگان مجله قابل دسترس هستند. راهنمای پیش‌گفته مبنای انتخاب مجله‌های علمی توسط کتابداران و مدرسان دانشگاه‌ها و حتی مبنای بسیاری از نمایه‌های استنادی نوین مانند Google scholar i و Scopus ii، و کتابخانه رومی علوم آمریکا iii است (۴).

برخی از مجله‌های معتبر مانند مجله‌ی (Iranian journal of radiation research) و مجله‌ی (Journal of agricultural science and technology)

به طور کامل الکترونیکی و دسترسی آزاد هستند، اما باید عضو وبگاه آن‌ها شد. در غیر این صورت نمی‌توان به متن کامل مقاله‌ها دسترسی پیدا کرد. این روند به ویژه برای جستجوگران خارجی شاید خیلی قابل فهم نباشد و افرادی که برای نخستین بار به وبگاه این مجله‌ها رجوع می‌کنند، ممکن است فکر کنند که باید هزینه پرداخت کنند. در نتیجه، از خیر مقاله‌های دلخواه

فقط عنوان مقاله‌ها را در فهرست مندرجات خود منتشر کرده است.

برخی از مجله‌های معتبر مانند مجله (Medical journal of Islamic Republic of Iran) حتی یک صفحه وب برای معرفی و نحوه‌ی دریافت مقاله ندارند. امروزه کمتر پژوهشگری است که هنگام ارسال مقاله به یک مجله به حضور فعال آن مجله در محیط وب و پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی توجه نکند. مطالعه‌ی مرات و همکاران نشان داد که مجلات حوزه پزشکی ایران از این لحاظ در وضعیت نابسامانی قرار دارند (۶).

موتورهای جستجو با زبان فارسی مشکل دارند و در نتیجه نمی‌توانند به راحتی الفبای فارسی را به ویژه در فایل‌های PDF بخوانند. از این رو عنوان فایل‌های PDF فارسی را به درستی نمایش نمی‌دهند. این مسأله ممکن است برای خوانندگان جالب نباشد و روی خواننده‌ای که از طریق موتورهای جستجو مانند گوگل جستجو می‌کند، تأثیر منفی بگذارد. به عنوان مثال، هفته‌نامه نوین پزشکی یکی از مجله‌های جالب است که بیش از ۵۰۰۰ هزار صفحه از وبگاه آن توسط گوگل نمایه‌سازی شده است (رجوع شود به گوگل با جستجوی: www.npjm.org)، اما همان طور که بیان شد، موتورهای جستجو با عنوان مقاله‌های فارسی مشکل دارند و در نتیجه عنوان صفحه‌های مقاله‌های آن به درستی نمایش داده نمی‌شود. بهتر است که عنوان انگلیسی برای مقاله‌های فارسی انتخاب شود و هنگام پیوند به متن PDF از برچسب Alt یا عنوان (Title) در پیوندها استفاده شود و در این برچسب‌ها از عنوان انگلیسی مقاله استفاده شود و یا در قسمت ویژگی‌های (Properties) فایل PDF هر مقاله عنوان انگلیسی مقاله اضافه شود.

تغییر وبگاه و آدرس یک مجله موجب کاهش میزان پیوند به آن مجله و از دست دادن پیوندهای گذشته به آدرس قبلی است و چه بسا خوانندگان پیشین خود را از دست می‌دهد و تأثیر منفی روی آن‌ها می‌گذارد.

مجله از سال ۱۹۷۰ تا ۲۰۰۰ بوده است، که حدود ۳۵ استناد دریافت کرده است، اما از سال ۲۰۰۰ به بعد تعداد استنادهایش کاهش یافته است. شاید یکی از دلایل آن عدم حضور این مجله در محیط وب باشد. قابل توجه است که اغلب نمایه‌های استنادی نسل نوین مانند پژوهشگر گوگل، اسکوپوس، CiteSeer: <http://citeseer.ist.psu.edu> و استنادی وب (Web of science) (تهیه شده توسط آی.اس.آی) همگی به صورت خودکار بوده، اطلاعات را به صورت مستقیم از وبگاه مجله‌ها استخراج می‌نمایند و عصر نمایه‌سازی دستی و تایپ چکیده‌ی مقاله‌ها به سر آمده است.

برخی از مجله‌ها مانند (Journal of Damghan University of Basic Sciences) حتی امکان دسترسی به چکیده‌ی مقاله‌ها را فراهم نمی‌کنند. قابل ذکر است که در قرن بیست و یکم و در عصر اینترنت این کار هیچ توجیهی ندارد. برخی از مجله‌ها حتی امکان دسترسی به چکیده‌ی مقاله‌های اخیر را نیز فراهم نمی‌نمایند، برای مثال، مجله‌ی (Iranian Journal of Science and Technology) فقط چکیده‌ی مقاله‌ها تا سال ۲۰۰۳ را روی وبگاه خود قرار داده است؛ در حالی که این یکی از مجله‌های برتر ایران است و چه بسا فراهم آوردن امکان دسترسی به مقاله‌های سال‌های گذشته بتواند ضریب تأثیرگذاری و میزان استناد به این مجله را در پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی افزایش دهد. انتشار چکیده‌ی مقاله‌ها حداقل کاری است که هر مجله باید انجام دهد و پایگاه‌های اطلاعاتی خارجی نیز به این مسأله توجه خاصی دارند. البته امروزه با قرار گرفتن متن کامل مقاله‌ها روی شبکه‌ی اینترنت کمتر پژوهشگری به چکیده‌ها استناد می‌کند و پژوهشگران سعی می‌کنند که متن کامل مقاله‌ها را مطالعه نمایند.

برخی مجله‌ها با توجه به بین‌المللی بودن عنوان آن‌ها انتظار می‌رود که حداقل چکیده‌ی مقاله‌ها را روی وبگاه خود بگذارند تا بیشتر مورد توجه پژوهشگران خارجی قرار گیرند. برای نمونه، مجله‌ی (Asian Journal of Civil Engineering)

کاربر پسندی

برخی از مجله‌ها کاربر پسند نیستند. به عنوان نمونه، کاربران نمی‌توانند به راحتی مقاله‌های منتشر شده در مجله‌ای مانند (Iranian rehabilitation journal) را چاپ کنند، به ویژه شماره‌های اخیر این مجله. بهتر است که متن کامل یک مقاله در یک فایل واحد باشد تا بتوان یک مقاله را به سهولت چاپ و مطالعه کرد، نه این که صفحه‌ها رفت و برگشت داشته باشد.

توصیه می‌شود که تمامی مجله‌ها یک صفحه‌ای با عنوان نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی (Indexing and abstracting) به صفحه‌های مقدماتی مجله اضافه کنند و یا در صفحه‌ی درباره‌ی مجله (About) نام تمامی پایگاه‌های اطلاعاتی که مجله را نمایه‌سازی و چکیده‌نویسی می‌کنند، ذکر شود. این امر نشان می‌دهد که یک مجله تا چه حد جهانی و معتبر است و توسط کدام پایگاه‌های اطلاعاتی تخصصی نمایه‌سازی می‌شود و در نهایت موجب تشویق نویسندگان می‌شود.

برخی از مجله‌ها مانند (Iranian heart journal) فاقد صفحه‌های معرفی و نحوه‌ی ارسال مقاله است و فقط چند شماره از مجله را به صورت دسترسی آزاد گذاشته است. برخی از مجله‌ها هیچ جایی رایانامه (پست الکترونیکی) مجله را ذکر نکرده‌اند، که نویسندگان بتوانند مقاله‌های خود را به صورت الکترونیکی برای دفتر مجله ارسال نمایند. حتی رایانامه سردبیر هم موجود نیست تا افراد بتوانند پیشنهادهای خود را ارایه نمایند.

یکی از مهم‌ترین مواردی که در طراحی وب سایت مجله‌ها بایستی همواره مورد توجه قرار گیرد، طراحی خوب وب سایت و کاربر پسند بودن آن است (۷). برخی از مجله‌ها مانند (Iranian journal of reproductive medicine) دارای یک آدرس ثابت نیستند و صفحه‌ی وب آن‌ها خوب طراحی نشده است. این مجله در پایگاه راهنمای مجله‌های دسترسی آزاد نیز نمایه‌سازی شده است، اما متأسفانه تمامی مقاله‌ها به صفحه‌ی نخست مجله پیوند داده شده است، ولی

کاربران به سهولت به مقاله‌ها و محتویات مورد نظر دسترسی پیدا نخواهند کرد. بایستی مجله‌ها دارای آدرس اینترنتی ثابتی باشند و خود را درگیر مسایل اداری و بوروکراسی دانشگاهی نکنند. همچنین بهتر است که مجله‌ها از یک دامنه‌ی سطح دوم در سازمان مادر یا دانشگاه خود استفاده کنند و خود به طور مستقل در آن فعالیت داشته باشند. مجله‌های زیر می‌توانند الگوی خوبی باشند:

Iranian journal of biotechnology:
<http://ijb.nrcgeb.ac.ir>

Iranian journal of immunology:
<http://iji.sums.ac.ir>

Iranian journal of medical sciences:
<http://ijms.sums.ac.ir>

از انتشار تمامی مقاله‌های منتشر شده در یک شماره از مجله در یک فایل PDF واحد بایستی پرهیز شود. این امر موجب بالا رفتن حجم فایل، کاهش سرعت اینترنت، نیاز به زمان بیشتر در بارگذاری فایل و مشکل‌سازی برای کاربران می‌شود. اگر کاربری بخواهد به یکی از مقاله‌ها استناد یا پیوند دهد، به ناچار مجبور است به کل آن شماره پیوند دهد و این امر هنگام ارزیابی میزان استنادها و پیوندها به مقاله‌ها با مشکل مواجه می‌شود. بنابراین، هر مقاله باید در یک فایل واحد و در یک آدرس ثابت ویژه‌ی خود منتشر شود.

مجله‌ی ارزشمندی مانند هپاتیت (Hepatitis monthly) در برخی از شماره‌های قدیمی، در قسمت فهرست مندرجات به جای ارایه‌ی مشخصات کتاب‌شناختی مقاله‌ها (عنوان و نویسنده) فقط به ذکر P1، P2 و غیره اکتفا شده است و در برخی شماره‌ها به جای ذکر عنوان مقاله‌ها به ذکر نام نویسندگان اکتفا شده است؛ در حالی که بهتر است عنوان نام کامل نویسنده در فهرست مندرجات ذکر شود و از عنوان مقاله به متن کامل آن پیوند داده شود. البته در شماره‌های اخیر این مشکل رفع شده است. باید توجه داشت که این یکی از ملاک‌های مورد نظر پایگاه‌های اطلاعاتی در انتخاب مجله‌ها است.

Intensive care and tuberculosis) با فرمت خاصی منتشر می‌شود که خواندن و چاپ مقاله‌ها در دسرساز است. عنوان مجله‌ها:

در حد امکان از به کار بردن واژه‌ی Iranian یا Iran در عنوان مجله‌ها پرهیز شود. زیرا قلمرو جغرافیای علمی مجله را تا حدود زیادی محدود می‌کند و باعث دفع نویسندگان خارجی می‌شود. در صورت لزوم می‌توان از واژه International استفاده کرد، یا این که هیچ پسوندی به کار برده نشود، مگر این که مشابه خارجی داشته باشد. البته برخی از مجله‌ها مشابه خارجی دارند و بهتر است که عنوان آن‌ها تا حدودی تغییر داده شود. سنگاپور یکی از ده کشور برتر دنیا در تولید اطلاعات علمی است و در عنوان مجله‌های خود که توسط پایگاه نمایه‌های استنادی نمایه‌سازی می‌شوند، نام آن کشور ذکر نشده است.

عنوان برخی از مجله‌های ایرانی خیلی طولانی است. بهتر است که عنوان مجله کوتاه، مختصر و مفید باشد. برای نمونه، یکی از مجله‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران (Scientific journal of school of public health and institute of public health research) نام دارد که خیلی طولانی است. قابل ذکر است که نویسندگان خارجی هنگام استناد به مجله‌های طولانی - عنوان (Long-title)، بعد از چهار یا پنج کلمه‌ی نخست، بقیه‌ی عنوان آن را حذف می‌کنند. عنوان مجله‌ی پیش‌گفته را به راحتی می‌توان به صورت (Public health journal) کوتاه‌سازی کرد، هم با کلید واژه‌های اصلی یعنی نام رشته شروع می‌شود و هم مشابه خارجی ندارد. با توجه به این که مجله به زبان فارسی است، حتی می‌توان آن را (Persian journal of public health) نام‌گذاری کرد. به این طریق هم عنوان مجله کوتاه می‌شود و هم زبان و کشور محل انتشار مجله برای خوانندگان مشخص می‌شود.

لزوم تخصصی شدن مجله‌ها

یکی از ایرادهای اصلی مجله‌های ایرانی این است که بسیاری از آن‌ها به ویژه در حوزه‌های علوم و پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی تهران یکی از پیشگامان مجله‌های دسترس‌ی آزاد در ایران است که متن کامل اغلب مجله‌های منتشره توسط این دانشگاه روی وبگاه آن موجود است. البته وبگاه برخی مجله‌های این دانشگاه مشکل دارند و برخی از آن‌ها صفحه‌ای برای معرفی خود و درباره مجله ندارند که بتوان متوجه شد یک مجله خاص از چه سالی منتشر می‌شود و ویراستاران و سردبیران آن چه کسانی هستند؟ اگر پژوهشگری بخواهد مقاله‌ای برای آن مجله ارسال کند به کدام آدرس پست الکترونیکی ارسال کند؟ برخی مجله‌ها فاقد راهنمای نویسندگان برای تنظیم مقاله هستند. این دانشگاه آمارگیر وبگذر روی تک تک مقاله‌ها گذاشته، چند ثانیه طول می‌کشد تا خواننده بتواند به مقاله‌ی دلخواه خود برسد و اگر برگشت بزند، دوباره آمارگیر مذکور فعال می‌شود؛ در حالی که چنین آمارگیری را می‌توان برای مجله‌ها گذاشت و لزومی ندارد که برای تک تک مقاله‌ها فعال شود.

برخی مجله‌ها نیمه فارسی و نیمه انگلیسی هستند و این کار هیچ توجیهی ندارد. بهتر است مجله یا فارسی باشد و در سال یک شماره‌ی ویژه به انگلیسی داشته باشد و یا مانند مجله‌ی پلیمر به طور کامل دو زبانه باشد.

هنگام نمایش آرشیو یک مجله بهتر باشد که آخرین شماره‌های منتشر شده در بالا قرار گیرند. مانند:

2010	Volume 3	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4
2009	Volume 2	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4
2008	Volume 1	No. 1	No. 2	No. 3	No. 4

مجله‌های علمی باید سهولت دسترسی به اطلاعات توسط خوانندگان و رضایت مشتری را سرلوحه‌ی خود قرار دهند، نه این که یک وبگاه بسیار پیچیده طراحی کنند و خواننده را مجبور به باز کردن چندین پنجره و گذشتن از هفت خوان کنند تا بتواند به مقاله‌ی دلخواه خود دست یابد. در برخی از مجله‌ها امکان چاپ مقاله‌ها وجود ندارد و یا با در دسرس همراه خواهد بود، برای نمونه شماره‌های تازه‌ی مجله (Thoracic surgery, Journal of respiratory disease,)

مجلات در پایگاه‌های اطلاعاتی باعث افزایش رویت‌پذیری و افزایش میزان استناد به مقالات آن‌ها می‌شود (۱۳). باید هر مجله یک وبگاه ویژه‌ی خود داشته باشد و فهرست مندرجات آخرین مقاله‌های منتشر شده در شماره‌ی تازه را برای گروه‌های بحث تخصصی منطقه‌ای (هند، پاکستان، ترکیه، کشورهای عربی) و جهانی ارسال کرد و روی وب‌نوشت‌ها و وبگاه‌های دیگر خبر رسانی کرد، تا تعداد خوانندگان مجله زیاد شود و جلب توجه کند. در غیر این صورت مانند صندوقچه‌ای پُر از جواهر خواهد بود که هیچ‌کس ارزش جواهرات درون آن را کشف نخواهد کرد و هیچ‌کس امکان مشاهده‌ی آن‌ها را نخواهند یافت و برلبان‌ها هرگز نخواهند درخشید. لازم است که مجلات برای ورود و نمایه شدن در پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر معیارهای پذیرش برای نمایه‌سازی مجله از سوی آن پایگاه اطلاعاتی را به درستی رعایت کنند. هر کدام از پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر از جمله وبگاه علوم و پایگاه استنادی اسکوپوس شرایط خاصی را برای نمایه‌سازی مجله در وبگاه خود دارند، که لازم است هیأت تحریریه‌ی مجلات علمی به آن توجه لازم را داشته باشند (۱۵، ۱۴).

در مجموع، تعداد استناد به مجله‌های ایرانی بسیار پایین است و اغلب استنادها از ایران است. جدول ۱ نشان می‌دهد که بیش از ۵۰ درصد از استنادها به مجله‌های ایرانی موجود در فهرست مجله‌های نمایه‌ی استنادی علوم توسط ایرانیان بوده است. در واقع، مجله‌های ایرانی بیشتر به وسیله‌ی ایرانیان مورد استناد قرار گرفته است.

برای کسب تعداد استناد به هر مجله از پایگاه اطلاعاتی Web of science (WoS) استفاده شد (۱۶، ۱۷). در این پایگاه در قسمت Cited reference search در گزینه Cited work نام هر مجله به صورت اختصاری جستجو شد، که صورت اختصاری هر مجله در جدول ۱ آمده است. این جدول همچنین نشان می‌دهد که میزان استناد به مجله‌های ایرانی از سوی قطب‌های علمی جهان از جمله آمریکا و انگلستان پایین است. تاریخ آخرین روزآمدسازی داده‌های جدول زیر ۱۳۸۹/۴/۲۵ است.

هم‌پوشانی موضوعی دارند و این فرصت را فراهم نمی‌کنند که تمام مقاله‌های مرتبط با یک موضوع خاص در یک مجله‌ی تخصصی واحد منتشر شود. برای نمونه، مقاله‌های مرتبط با زمین‌شناسی در مجله‌های گوناگون حوزه علوم یافت می‌شود:

Iranian international journal of science

Iranian journal of engineering sciences

Iranian journal of science

Iranian journal of science and technology

Journal of sciences (Islamic Republic of Iran)

بهتر است که مجله‌ها به سوی تخصصی شدن پیش روند و در حوزه‌هایی که ایران توانایی آن را دارد مجله‌های نو راه‌اندازی شود و از سایر مجله‌ها درخواست شود که مقاله‌های تخصصی در آن حوزه را برای مجله‌ی تخصصی نوظهور ارسال نمایند. برای نمونه، در حوزه‌ی زمین‌شناسی می‌توان در دانشگاه تهران مجله‌ای با عنوان (International geosciences journal) راه‌اندازی کرد و از مجله‌های حوزه‌ی علوم که اغلب با حمایت دانشگاه تهران منتشر می‌شوند، درخواست کرد که مقاله‌های دریافتی را برای این مجله ارسال نمایند. ناگفته نماند که در سطح خاورمیانه، آسیای جنوب غربی، آفریقا و آمریکای لاتین، مجله‌های تخصصی در زمینه‌ی زمین‌شناسی نادر هستند.

استناد

یکی از دلایلی که مجله‌های ایرانی زیاد به آن‌ها استناد نمی‌شود، این است که این مجله‌ها امکان پخش در سطح جهان را ندارند و چکیده‌ی مقاله‌های منتشر شده در مجله‌های ایرانی در پایگاه‌های اطلاعاتی که اغلب توسط شرکت‌های آمریکایی و انگلیسی راه‌اندازی شده‌اند، نمایه نمی‌شوند. مطالعات متعددی اعتلای رتبه‌ی علمی و ارتقای میزان مشارکت جوامع مختلف در علم جهانی را، منوط به حضور مجلات حوزه‌های مختلف در پایگاه‌های اطلاعاتی می‌دانند و بر این واقعیت که گام اساسی جهت اعتلای رتبه‌ی علمی و افزایش میزان مشارکت در علم جهانی پوشش مجلات علمی در وبگاه‌های اطلاعاتی است، تأکید ویژه دارند (۱۲-۸). نمایه شدن

جدول ۱: درصد استناد به مجله‌های ایرانی نمایه شده در WoS توسط ایران، آمریکا و انگلستان

Journal	Truncation	Total Citations	No. of Citations from Iran	No. of Citations from USA	No. of Citations from UK	Percentage of Iranian Citations
Archive of Iranian Medicine	Arch* Iran* Med*	۸۷۰	۴۵۱	۱۳۵	۳۵	۵۱/۸۳
Bulletin of the Iranian Mathematical Society	Bull* Iran* Math* Soc*	۱۳	۱۱	۰	۰	۸۴/۶۱
Daru	Daru	۳۳۹	۲۰۹	۱۶	۱۶	۶۱/۶۵
Hepatitis Monthly	Hep*Month*	۶	۳	۰	۰	۵۰
International Journal of Environmental Research	Int* J* Environ* Res*	۲۲۸	۶۰	۴۴	۱۳	۲۶/۳۱
Iranian Biomedical Journal	Iran* Biomed* J*	۲۲۷	۹۱	۲۱	۵	۴۰/۰۸
Iranian Journal of Allergy Asthma and Immunology	"Iran * J * All* Asthm* Immunol* "	۲۲۰	۹۶	۲۵	۱۵	۴۳/۶۳
Iranian Journal of Chemistry & Chemical Engineering	Iran* J * Chem* Eng*	۶۶۲	۴۸۱	۳۹	۱۰	۷۲/۶۵
Iranian Journal of Fisheries Sciences	Iran* J* Fish* Sci*	۶۱	۳۷	۵	۱	۶۰/۶۵
Iranian Journal of Fuzzy systems	Iran* J * Fuz* sys*	۴۶	۲۳	۲	۰	۵۰
Iranian Journal of Pediatrics	Iran*J* Ped*	۵۳	۳۴	۴	۲	۶۴/۱۵
Iranian Journal of Pharmaceutical Research	Iran* J* Pharmacol* Res*	۲۶۳	۱۱۸	۲۰	۸	۴۴/۸۶
Iranian Journal of Public Health	Iran* J* Pub* Health*	۴۴۹	۳۲۱	۲۹	۳۲	۷۱/۴۹
Iranian Journal of Veterinary Research	Iran* J* Vet* Res*	۷۸	۶۰	۲	۱	۷۶/۹۲
Iranian Polymer Journal	Iran*Pol* J*	۱۰۷۸	۴۹۲	۴۸	۲۱	۴۵/۶۴
Journal of Research in Medical Science	J* of Res* in Med* Sci*	۱۱۵	۵۹	۱۸	۴	۵۱/۳۰
Scientia Iranica	Sci*Iran*	۱۲۷	۷۹	۱۴	۵	۶۲/۲۰

نتیجه گیری

بہتر است که سردبیران مجله‌ها از خود بپرسند که این مجله‌های ایرانی که به زبان انگلیسی منتشر می‌شوند، مخاطبان و خوانندگان آن‌ها چه کسانی خواهند بود؟ اگر ایرانی هستند، پس لازم نیست که به زبان انگلیسی باشند. اگر مخاطبان خارجی هستند، پس باید به نکات دلخواه آن‌ها به منظور جلب رضایتشان توجه شود و استاندارد بین‌المللی انتشار مجله‌های علمی رعایت شود. از آن جا که مجله‌های ایرانی امکان چاپ و نشر و پخش در مقیاس جهانی و در سطح وسیع ندارند، در نتیجه بہتر است که مجله‌های انگلیسی زبان به صورت دسترسی آزاد باشند و هزینه‌های چاپ آن‌ها کاهش داده شود و یک‌دہم هزینه‌های چاپ کاغذی، خرج وب‌گاہ مجله شود.

یکی از دلایلی که حوزه‌های شیمی و فیزیک ایران تعداد مقاله‌های زیادی در پایگاہ نمایه‌های استنادی دارند، حضور مجله‌های ایرانی در این نمایه‌ها و پایگاہ‌ها است. بنابراین برای گسترش دامنه‌ی حضور علوم انسانی، علوم اجتماعی و هنر ایران در پایگاہ نمایه‌های استنادی باید مجله‌های ایرانی به زبان انگلیسی با سطح استاندارد جهانی و با حضور ویراستاران و نویسندگان خارجی در این حوزه‌ها منتشر کرد و مجله‌های موجود را تقویت کرد.

مجله‌ی انگلیسی پولیمر (Iranian polymer journal) یکی از مجله‌هایی است که می‌تواند الگوی خوبی برای سایر مجله‌های ایرانی باشد. این مجله موفق شده است که تعداد استناد زیادی را جذب کند و در میان مجله‌های ایرانی رتبه‌ی پُراستادترین مجله را از آن خود سازد. این مجله در عین حال امکان دسترسی آزاد به تمام شماره‌های پیشین را فراهم می‌کند، که به طور حتم دسترسی آزاد به محتویات آن می‌تواند یکی از دلایل جذب استناد بالا باشد. این مجله یکی از بہترین مجله‌های ایرانی است که حق رسالت علمی خود را بہ درستی بہ انجام رسانده، تمام شماره‌های گذشته را بہ صورت دسترسی آزاد در وب‌گاہ خود قرار داده است و در پایگاہ نمایه‌های استنادی علوم نیز قرار دارد و مایه افتخار ایران است. مجله‌های علمی و پژوهشی خوبی در ایران منتشر می‌شود

و در حال رشد و گسترش هستند. البتہ برخی از مجله‌های ایرانی استاندارد علمی جهانی را رعایت نمی‌کنند و از طریق وب و پایگاہ‌های اطلاعاتی خارجی قابل دسترس نیستند و حضور علمی ایران در سطح جهان این گونه کم‌رنگ مانده است. از این رو از تمامی سردبیران، نویسندگان و متولیان امور پژوهشی و علمی ایران درخواست می‌شود که بہ نکات مطرح شده، در این مقاله توجه نمایند. رعایت نکات پیش‌گفته راه ورود مجله‌های ایرانی بہ پایگاہ‌های اطلاعاتی خارجی را ہموارتر می‌سازد. مجله‌های علمی ارزشمندی (مانند نانوفناوری Nanotechnology) در ایران منتشر می‌شود که امکان انتشار و پخش در سطح جهان را ندارند و حتی شماره‌های سال‌های پیشین آن‌ها نیز بہ صورت دسترسی آزاد قابل دسترس نیستند. بہ نظر می‌رسد که یکی از دلایل عدم موفقیت مجله‌های ایرانی، انتشار آن‌ها توسط ناشران دولتی است و ناشران دولتی در مقایسه با ناشران خصوصی بہ بازاریابی و ارتقای سطح استانداردهای روز دنیا چندان توجه ندارند. افزایش میزان حضور، مشاہدہ‌پذیری و دسترس‌پذیری یک مجله در نمایه‌نامه‌های بین‌المللی نشانه‌ی بالا رفتن سطح علمی-پژوهشی و اعتبار علمی آن مجله است.

پیشنہادها

پیشنہاد می‌شود کہ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بہداشت، درمان و آموزش پزشکی برای کسب اعتبار علمی-پژوهشی یا علمی-ترویجی توسط مجله‌ها، داشتن وب‌گاہ ثابت، انتشار متن کامل مقاله‌های ده سال گذشته و انتشار چکیده‌ی مقاله‌های جاری را بہ عنوان پیش شرط بگذارند، تا مجله‌ها بہ اصلاح ساختار علمی خود بر اساس استاندارد جهانی اقدام نمایند. همچنین پیشنہاد می‌شود کہ پنجاه درصد از اعضای ہیأت تحریریہ‌ی مجله‌های انگلیسی زبان غیر ایرانی باشند و ایرانیان نیز از بین افرادی انتخاب شوند کہ حداقل ده مقاله در مجله‌های بین‌المللی معتبر داشته باشند.

پیشنہاد می‌شود کہ در پژوهش‌های دیگری وب‌گاہ مجله‌های ایرانی از نقطہ نظر بازدید کنندگان و کاربران عمومی

وب، نویسندگان و ویراستاران ارزیابی شوند و پژوهش‌های علم‌سنجی و وب‌سنجی درباره‌ی مجله‌های ایرانی انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هر یک به صورت جدا یا مشترک، درگاهی (پورتال Portal) برای مجله‌های انگلیسی زبان تأیید شده در حوزه‌ی موضوعی خود فراهم نمایند و این امکان را برای مجله‌های انگلیسی زبان (به ویژه مجله‌هایی که از لحاظ مالی ضعیف هستند) فراهم نمایند تا بتوانند به صورت الکترونیکی و دسترسی آزاد منتشر شوند و با رقیبان خارجی رقابت کنند. به این ترتیب، پژوهشگران و دانشجویان ایرانی نیز راحت‌تر می‌توانند به محتوای مجله‌های علمی حوزه‌ی تخصصی خود دسترسی پیدا کنند. پایگاه مجله‌های پزشکی هندوستان

وب، نویسندگان و ویراستاران ارزیابی شوند و پژوهش‌های علم‌سنجی و وب‌سنجی درباره‌ی مجله‌های ایرانی انجام شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی هر یک به صورت جدا یا مشترک، درگاهی (پورتال Portal) برای مجله‌های انگلیسی زبان تأیید شده در حوزه‌ی موضوعی خود فراهم نمایند و این امکان را برای مجله‌های انگلیسی زبان (به ویژه مجله‌هایی که از لحاظ مالی ضعیف هستند) فراهم نمایند تا بتوانند به صورت الکترونیکی و دسترسی آزاد منتشر شوند و با رقیبان خارجی رقابت کنند. به این ترتیب، پژوهشگران و دانشجویان ایرانی نیز راحت‌تر می‌توانند به محتوای مجله‌های علمی حوزه‌ی تخصصی خود دسترسی پیدا کنند. پایگاه مجله‌های پزشکی هندوستان

References

1. Noruzi A. Open Access Journals and Their Roles in Dissemination of Scientific Information in Iran. *Rahyافت Journal* 2007; (38): 15-21.
2. Noruzi A. A Study of HTML Title Tag Creation Behavior of Academic Web Sites. *Journal of Academic Librarianship* 2007; 33(4): 501-6.
3. Noruzi A. The HTML title tag and its importance. *Webology* 2005; 2(4). [Online]. Available from: URL: <http://www.webology.ir/2005/v2n4/editorial6.html/>
4. Noruzi A. Iranian Directory of Open Access Journals [Online]. 2010 [cited 2010 Jun 27]; Available from: URL: <http://nouruzi.googlepages.com/IDOAJ.doc/>
5. Noruzi A. Open Access Medical Journals in Iran: A Bibliometric and Webometric Analysis. *Proceedings of the 1st National Conference of Scientometrics in Medical Sciences*; 2008 Mar 15-16; Isfahan, Iran; 2008. p. 58.
6. Merat S, Khatibzadeh S, Mesgarpour B, Malekzadeh R. A survey of the current status of web-based databases indexing Iranian journals. *Arch Iran Med* 2009; 12(3): 271-8.
7. Abdekhoda H. Strategies to increase traffic of library websites. *KetabMah- Kolliat* 2010; 13(6): 52-9.
8. Davarpana MR, Behrouzfar H. International visibility of Iranian ISI journals: A citation study. *Aslib Proceedings* 2009; 61(4): 407-19.
9. Pouris A. An assessment of the impact and visibility of South African journals. *Scientometrics* 2005; 62(2): 213-22.
10. Ren S, Rousseau R. International visibility of Chinese scientific journals. *Scintometrics* 2002; 53(3): 389-405.
11. Salisbury L, Mills C. Analysis of Bioone Journal Collections: Their Quality, Indexing Coverage, and Scholarly Content. *Journal of Agricultural & Food Information* 2009; 10(2): 113-23.
12. Xiu Fang W, Qiary F, Helen Z. How many journals are indexed in the newly indexed 700 regional Web of Science? *Journal of Zheejiang University Science* 2008; 9(7): 867-70.
13. Noruzi A, Velayati K. *Subject indexing: concept indexing*. Tehran: Chapar Publications; 2010.
14. Thomson Scientific. Master Journal List [Online]. 2010 [cited 2010 Jun 27]; Available from: URL: <http://thomsonscientific.com/mjl/>
15. Thomson Scientific. ISI Web of Knowledge [Online]. 2005 Oct 10 [cited 2010 Jun 27]; Available from: URL: <http://portal.isiknowledge.com/>
16. Routers T. The Thomson Reuters Journal Selection Process [Online]. 1990 May 28 [cited 2010 Jun 27]; Available from: URL: http://thomsonreuters.com/Products_Services/Science/Free/Essays/Journal_Selection_Process/
17. Scopus. Coverage of sources [Online]. 2010 [cited 2010 Jun 27]; Available from: URL: <http://info.scopus.com/scopus-in-detail/content-coverage-guide/sources/>

How to Get Iranian Journals Better Indexed by Foreign Databases?*

Alireza Noruzi, PhD¹; Hiwa Abdekhoda²

Abstract

Since increasing the number of indexing and abstracting services covering a journal would increase the total citations received by the journal, this study tried to investigate the reasons why Iranian journals are not indexed by foreign databases including ISI Web of Science and Scopus. This was a descriptive and interpretative study resulting in guidelines for Iranian editors and authors. It also made the comparison between Iranian journals possible. The results of the study showed that Iranian journals are not well-indexed by foreign databases and search engines due to lack of standard interfaces, low-quality content, delay in publication and poor review. Editors of Iranian journals should consider international journal publishing standards and ask foreign indexing and abstracting services (ISI Web of Science, Scopus, etc.) and search engines (for example Google Scholar) to index Iranian journals.

Keywords: Periodicals; Indexing; Databases; Iran.

Type of article: Review article

Received: 9Apr, 2008

Accepted: 26 Jul, 2010

Citation: Noruzi A, Abdekhoda H. **How to Get Iranian Journals Better Indexed by Foreign Databases?** Health Information Management 2011; 8(4): 565.

---

1. Assistant Professor, Library and Information Science, University of Tehran, Tehran, Iran.

2. PhD Student, Health Information Management, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran.
(Corresponding Author) Email: abdekhoda@razi.tums.ac.ir